

KOSKIINNIN TURVALLISUUSOHJE 1.4.2008

Suomen Melonta- ja Koskenlaskurytär ry. ja Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry. ovat antaneet seuraavat ohjeet koskiuinnin turvallisuudesta. Ohje on tehty yhteistyössä Kuluttajaviraston edustajien kanssa. Ohjeessa on huomioitu tuoteturvallisuuteen liittyviä koskenlaskun erityispiirteitä.

Koskiuinnilla tarkoitetaan virrassa, koskessa tai muussa vastaavassa paikassa tapahtuvaa uintia sekä muuta vastaavaa toimintaa.

Kosket jaetaan vaativuuden perusteella kansainvälisen koskiluokituksen mukaisesti luokkiin I - VI ja X helpoimmasta alkaen. Vedenkorkeuden vaihtelu voi muuttaa koskiluokitusta.

Koskiuintiin osallistuvan on oltava pohjoismaisen uimataidon määrittämisen mukaan uimataitoinen.

Koskiluokassa I osallistujan on oltava vähintään 10 vuoden ikäinen. Alaikäisellä on oltava huoltajan suostumus koskiuintiin osallistumisesta.

Koskiluokassa II osallistujan on oltava vähintään 12 vuoden ikäinen. Alaikäisellä on oltava huoltajan suostumus koskiuintiin osallistumisesta.

Koskiluokassa III osallistujan on oltava vähintään 18 vuoden ikäinen.

Koskiluokissa IV, V, VI ja X ei suoriteta koskiuintia.

Yhdellä koskiuintia valvovalla henkilöllä voi olla kerrallaan korkeintaan viisi (5) henkilöä valvottavanaan koskiluokissa I ja II. Koskiluokassa III henkilöitä saa olla korkeintaan kolme (3) kappaletta.

Koskiuinninvalvojan on koko ajan nähtävä koskessa uimassa olevat, ja hänen on kyettävä myös pelastustoimiin tarvittaessa.

Koskiuintiin osallistuvalla on oltava koskiuintiin soveltuvat kelluntaliivit asiallisesti päälle puettuna koko toiminnan ajan. Koskiuintiliivissä tulee olla selkäsuoja, niskasuoja ja lukot. Koskiuinninvalvojan on varmistettava suojaimen oikea koko ja asianmukainen kiinnittäminen. Erityistä huomiota on kiinnitettävä pienten lasten pelastusliivin toimivuuteen ja suojaukseen. Lisäksi koskiuimarilla tulee olla koskenlaskukypärä, jalkineet ja märkápuku tai kuivapuku. Märkápuku suojaa uimaria kolhuilta, kannattaa häntä ja ehkäisee hypotermiaa. Pukeutumisen täytyy olla myös sellaista, ettei asusteissa ole helposti vaarapaikkoihin kiinni jääviä irrallisia naruja, hihnoja, huppuja tai muita vastaavia varusteita tai niiden osia. Koskiuintiin käytettävien varusteiden ja laitteiden tulee olla riittävän vahvoja ja soveltua koskiuintitarkoitukseen.

Koskiuintivälineistä ja varusteista laaditaan huoltosuunnitelma, josta ilmenee miten usein ja miltä osin käytettävät varusteet tarkastetaan vaurioiden ja vastaavien tekijöiden osalta. Huolloista pidetään huoltopäiväkirjaa. Erityinen huomio on kiinnitettävä vesitiiviisiin pelastus-, kuiva- yms. pukuihin.

Lisäksi suositellaan sääri-, polvi- ja kyynärpääsuoja ja muita suojia tarpeen mukaan etenkin pelastus- ja kuivapuvun kanssa.

Koskiuinninvalvoja tunnistaa palveluun osallistuvien tai muutoin sen vaikutuspiirissä olevien henkilöiden turvallisuutta uhkaavat erilaiset vaarat ja ottaa huomioon kaikki erilaiset käyttäjäryhmät.

Ennen tapahtuman aloittamista on tehtävä riskiarviointi, jossa selvitetään vedenkorkeus, sääolosuhteet, jäättilanne, veden lämpötila ja muut mahdolliset koskiuintiin vaikuttavat asiat sekä uittava reitti. Koskiuinninvalvoja varmistaa ennen koskiuintia uintiin osallistuvien uimataidon, koskiuimarin kyvyt ja taidon selviytyä kyseisestä koskesta ja sen vaarapaikoista. Riskiarviointiin nojautuen on palveluntarjoamisesta tarvittaessa kieltäydyttävä. Palvelun tarjoajan on varauduttava keskeyttämään toiminta tai palvelun tarjoaminen, jos käy ilmi, että 1) olosuhteet muuttuvat kesken palvelun tarjoamisen siten, ettei palvelun tarjoaminen ole enää turvallista tai 2) käy ilmi, etteivät asiakkaat selviä palvelusta turvallisuuttaan vaarantamatta.

Koskiuinninvalvojalla tulee olla vähintään koskiuintivarustus sekä heittoliina, vihellyspilli ja puukko tai katkaisuveitsi.

Koskiuintiryhmällä tulee olla myös hypotermiapaketti, ensiapulaukku, 2 kpl lämpösuojaimeja, radio- tai matkapuhelin, jolla saadaan tarvittaessa apua paikalle, sekä vesitiivis kopio pelastussuunnitelmasta.

Koskiuinnissa noudatetaan soveltuvin osin samoja turvallisuusohjeita kuin koskenlaskussakin seuraavien kohtien osalta: toimenpiteet koskenlaskussa, turvasuunnitelma ja pelastussuunnitelma.

Koskiuinnissa turvajärjestelyihin on kiinnitettävä erityistä huomiota. Tarpeen mukaan koskiuinnin turvallisuus on varmistettava kumiveneellä tai muulla vastaavalla välineellä.

Talvella koskiuinti on huomattavasti riskialttiimpaa kuin kesällä. Talvella on varmistettava, ettei koskessa ole irrallisia jäälauttoja, jääpatoja tai muita vastaavia esteitä. Talvella on varusteisiin lisättävä jäänaskalit ja on selvítettävä tarkemmin osallistujien kyky selviytyä koskesta. Talvella koskiuimareiden on oltava tarkkaan tietoisia koskiuinnin päättymiskohdasta sekä poistumisesta koskesta. Koskiuimari ei saa missään vaiheessa uimassa ollessaan joutua jää- tai hyydepatoihin. Jään reunoja on varottava koskiuinnissa talvella. Talvella pitää olla varmistus, ettei uimari joudu missään vaiheessa jäiden alle.

Koskiuintia tarjoava taho on vastuussa siitä, että palvelu on turvallinen ja että palvelusta on annettu riittävät tiedot palvelun käyttäjille.

Toiminnanharjoittajan kannattaa huolehtia siitä, että tarvittavat vakuutukset ovat kunnossa.

Palvelun tarjoajan on huolehdittava siitä, että myös työntekijät huolehtivat siitä, että tarjottava palvelu on turvallinen. Koskiuintipalveluun soveltuu laki kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta (75/2004) sekä Kuluttajaviraston ohjeet ohjelmopalveluiden turvallisuuden edistämiseksi ja ohje turvallisesta talviuintipaikasta.

Toiminnasta vastaavan on raportoitava välittömästi (käytännössä heti, kun pelastustoimet on suoritettu) onnettomuus-, vaara- ja läheltä piti -tilanteista kulutustavaroiden ja

kuluttajapalvelusten turvallisuudesta annetun lain (75/2004) 4 §:n mukaisesti. Ilmoitus tulee tehdä kunnan terveystarkastajalle.

Turvallisuussuunnitelma on tarkistettava vähintään kerran vuodessa kauden alussa sekä päivitettävä välittömästi tarpeen ilmaantuessa. Päivityksestä ja tarkastuksesta on tehtävä suunnitelmiin merkintä. Jokaisen työntekijän tulee tutustua palvelun tarjoajan turvallisuusdokumentteihin sekä varmentaa sisällön ymmärtäminen nimikirjoituksellaan.

KOSKIUINNIN VALVOJAN VAATIMUKSET

- Vähintään 18 vuoden ikä
- Riittävät ensiaputaidot: SPR EA2, SPEK palokuntien ensiapukurssi tai vastaavat tiedot ja taidot suoritettuna
- Koskiuintikokemusta ja soveltuvuus koskiuinninvalvojaksi
- Suomen Melonta- ja Koskenlaskuyrittäjät ry:n järjestämän koskenlaskuveneenkuljettajakurssin suorittaminen soveltuvin osin (35 h 1 ov.). Koskiuinninvalvojan ei tarvitse suorittaa koskenlaskuveneen kuljettamiseen liittyviä osia ja harjoituksia.
- Erillinen Melojan ja Koskenlaskuveneenkuljettajan sekä Koskiuinninvalvojan testiuinti suoritettuna tai uimahallinvalvojan testiuinti tai vähintään vastaavat tiedot ja taidot. Koskiuinninvalvojalta suositellaan 3.40 minuutin alitusta testiuintia.

Tämä ohje tulee voimaan 1.4.2008 ja tällä ohjeella korvataan aiemmat koskiuinnin suositukset.

Helsingissä 20. maaliskuuta 2008

Janne Ollikainen
Toiminnanjohtaja
Suomen Uimaopetus ja Hengenpelastusliitto ry.

Raimo Kuru
Puheenjohtaja
Suomen Melonta- ja Koskenlaskuyrittäjät ry.